

Streszczenie

Co roku Europejski Ranking Innowacyjności (EIS) przedstawia ocenę porównawczą wyników w zakresie badań naukowych i innowacji osiągniętych przez państwa członkowskie UE i wybrane państwa trzecie, a także mocne i słabe strony krajowych systemów badań naukowych i innowacji. Pomaga on zidentyfikować obszary, na których kraje te muszą skoncentrować swoje wysiłki, aby poprawić wyniki w zakresie innowacji.

Tegoroczny Europejski Ranking Innowacyjności pokazuje, że wyniki UE w zakresie innowacji nadal poprawiają się w stałym tempie. W perspektywie krótkoterminowej oczekuje się dalszej ogólnej poprawy, przy czym postępy są nierównomierne w poszczególnych krajach UE. Sprawozdanie na temat EIS z 2020 r. jest pierwszym opublikowanym od czasu wystąpienia Zjednoczonego Królestwa z Unii Europejskiej, a wszystkie wyniki dotyczące całej UE odnoszą się do obecnych 27 państw członkowskich.

UE zachowała przewagę nad Stanami Zjednoczonymi, ale traci dystans w stosunku do Australii, Japonii i Korei Południowej.

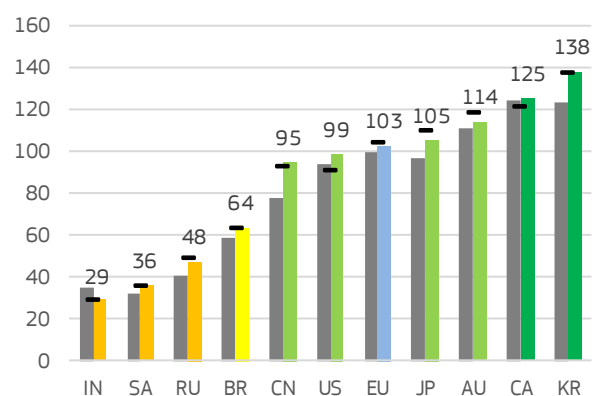
Na poziomie globalnym odnotowuje się przewagę UE nad Stanami Zjednoczonymi, Chinami, Brazylią, Rosją, Republiką Południowej Afryki i Indiami, a także gorsze wyniki w porównaniu z Koreą Południową, Kanadą, Australią i Japonią (wykres 1). W latach 2012–2019 powiększył się dystans, jaki UE traci względem Korei Południowej, Australii i Japonii, a jednocześnie zmalała przewaga UE nad Stanami Zjednoczonymi, Chinami, Brazylią, Rosją i Republiką Południowej Afryki. Między rokiem 2012 a rokiem 2019 Chiny doganiały Unię w tempie pięciokrotnie przewyższającym tempo wzrostu innowacyjności w UE, a prognozy wskazują, że Chiny zmniejszą tę lukę jeszcze bardziej i prawdopodobnie prześcigną Stany Zjednoczone, jeśli utrzymają się obecne tendencje. W okresie 2018–2019 pogorszyły się wyniki dla Australii i Japonii, a poprawiły w przypadku Kanady i Stanów Zjednoczonych.

Wyniki w zakresie innowacji poprawiły się dla UE traktowanej jako całość, a także w przypadku większości państw członkowskich

Od 2012 r. do chwili obecnej wyniki UE w zakresie innowacji wzrosły średnio o prawie dziewięć punktów procentowych, w szczególności ze względu na znaczną poprawę następujących wskaźników: nasycenie łączami szerokopasmowymi, wspólne międzynarodowe publikacje naukowe oraz wydatki na innowacje niezwiązane z badaniami i rozwojem. Od 2012 r. wyniki w zakresie innowacji poprawiły się w 24

państwach członkowskich UE, a pogorszyły jedynie w trzech państwach członkowskich. Największe postępy odnotowano na Litwie, Łotwie, w Portugalii i Grecji, a największy spadek – w Słowenii i Rumunii. W 2019 r. w UE nadal postępował proces konwergencji, polegający na tym, że kraje o słabszych wynikach rozwijają się szybciej niż kraje osiągające lepsze wyniki.

Wykres 1: Ogólne wyniki

Kolorowe słupki obrazują wyniki w 2019 r. w porównaniu z wynikami UE w 2012 r. Horyzontalne kreski obrazują wyniki poszczególnych krajów w 2018 r. w porównaniu z wynikami UE w 2012 r. Szare słupki obrazują wyniki w 2012 r. w porównaniu z wynikami UE w 2012 r. W odniesieniu do wszystkich lat zastosowano tę samą metodę pomiarów.

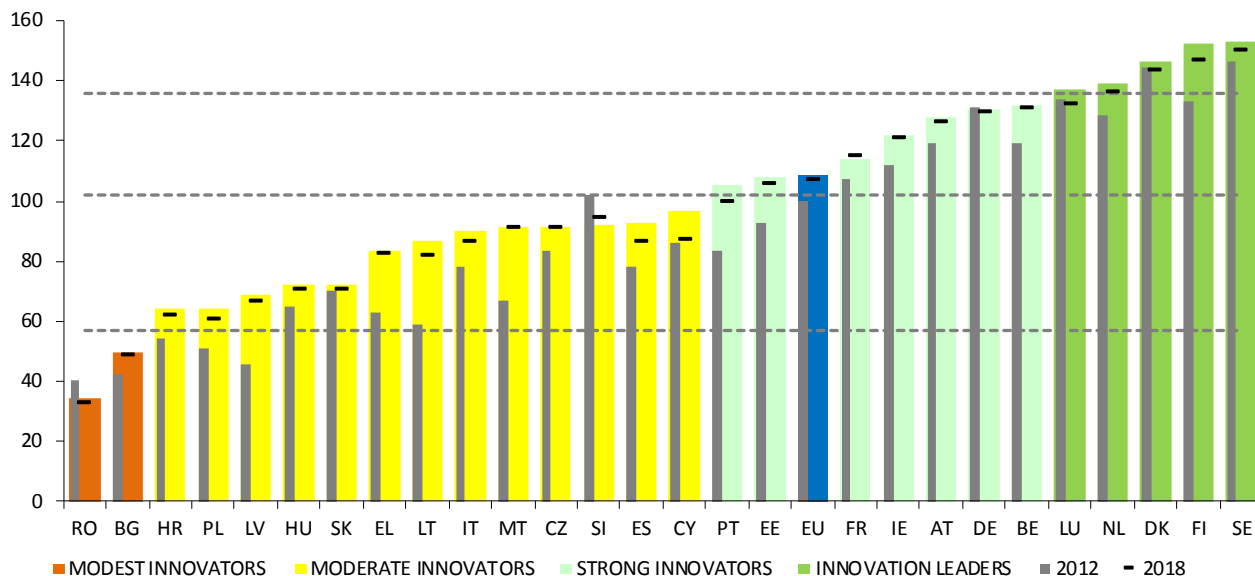
Państwa członkowskie są klasyfikowane w oparciu o średnią wyników i zaliczane do jednej z czterech grup

W oparciu o średnią wyników obliczoną na podstawie zbiorczego wskaźnika – sumarycznego wskaźnika innowacyjności – państwa członkowskie podzielono na cztery grupy (wykres 2). Dania, Finlandia, Luksemburg, Niderlandy i Szwecja to liderzy innowacji (ang. *Innovation Leaders*), których wyniki w zakresie innowacji są zdecydowanie powyżej średniej UE. Austria, Belgia, Estonia, Francja, Niemcy, Irlandia i Portugalia to silni innowatorzy (ang. *Strong Innovators*) o wynikach powyżej lub blisko średniej UE. Wyniki Chorwacji, Cypru, Czech, Grecji, Węgier, Włoch, Litwy, Łotwy, Malty, Polski, Słowacji, Słowenii i Hiszpanii plasują się poniżej średniej UE. Państwa te zaliczono zatem do grupy umiarkowanych innowatorów (ang. *Moderate Innovators*). Bułgaria i Rumunia to słabi innowatorzy (ang. *Modest Innovators*) osiągający wyniki zdecydowanie poniżej średniej UE.

W tegorocznej edycji Luksemburg (poprzednio silny innowator) dołączył do grupy liderów innowacji,

a Portugalia (poprzednio umiarkowany innowator) dołączyła do grupy silnych innowatorów.

Wykres 2: Wyniki państw członkowskich UE w zakresie systemów innowacji

Kolorowe słupki obrazują wyniki poszczególnych krajów w 2019 r. w stosunku do wyników UE w 2012 r., obliczone na podstawie najbardziej aktualnych danych dla 27 wskaźników. Horyzontalne kreski przedstawiają – na podstawie najnowszych dostępnych danych – wyniki w 2018 r. w porównaniu z wynikami UE w 2012 r. Szare słupki obrazują wyniki poszczególnych krajów w 2012 r. w porównaniu z wynikami UE w 2012 r. W odniesieniu do wszystkich lat zastosowano tę samą metodę pomiarów. Linie przerywane przedstawiają wartości progowe służące do podziału na grupy według wyników.

Wyniki systemów innowacji stanowią średnią z pomiaru 27 wskaźników

Ramy pomiaru stosowane w celu sporządzenia Europejskiego Rankingu Innowacyjności rozróżniają cztery główne rodzaje działalności, uwzględniając dziesięć wymiarów innowacji, co łącznie przekłada się na 27 różnych wskaźników. *Warunki ramowe* uwzględniają główne czynniki umożliwiające innowacje, które pozostają poza kontrolą przedsiębiorstw, i obejmują trzy wymiary innowacji: *zasoby ludzkie*, *atrakcyjne systemy badań* oraz *środowisko sprzyjające innowacjom*. *Inwestycje* uwzględniają publiczne i prywatne inwestycje w badania naukowe i innowacje oraz obejmują dwa wymiary: *finansowanie i wsparcie* oraz *inwestycje przedsiębiorstw*. *Działania innowacyjne* obrazują wysiłki w zakresie innowacji na poziomie przedsiębiorstw, ujęte w trzech wymiarach innowacji: *innowatorzy*, *powiązania* i *aktywa intelektualne*. Wpływ obejmuje skutki działań przedsiębiorstw w zakresie innowacji w dwóch wymiarach innowacji: *wpływ na poziom zatrudnienia* i *wpływ na wielkość sprzedaży*.

Od 2012 r. największy postęp odnotowuje się w wymiarach: *środowisko sprzyjające innowacjom* (w szczególności nasycenie łączami szerokopasmowymi), *inwestycje przedsiębiorstw* (w szczególności wydatki na innowacje niezwiązane z badaniami i rozwojem oraz

przedsiębiorstwa prowadzące szkolenia w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych), *zasoby ludzkie* (w szczególności odsetek ludności z wykształceniem wyższym) oraz *atrakcyjne systemy badań* (w szczególności wspólne międzynarodowe publikacje naukowe). Obiecujący jest również znaczny wzrost nakładów ponoszonych przez venture capital. Natomiast wydatki publiczne na badania i rozwój jako procent PKB pozostają poniżej poziomu z 2012 r.

Ciągłość metody i jej doskonalenie

W 2017 r. wprowadzono znaczne zmiany do głównych ram pomiaru stosowanych w celu sporządzenia Europejskiego Rankingu Innowacyjności. W tegorocznej edycji do głównych ram pomiaru nie wprowadzono żadnych zmian. Jednak w tym sprawozdaniu – ze względu na korekty danych dotyczące niektórych wskaźników – wyniki z poprzednich lat nie dają się bezpośrednio porównać z danymi przedstawionymi w poprzednich edycjach Europejskiego Rankingu Innowacyjności. Również w związku z wystąpieniem Zjednoczonego Królestwa z Unii Europejskiej UE oznacza obecnie średnią dla 27 państw, a nie 28 państw jak w poprzednich edycjach. Zjednoczone Królestwo sytuowało się konsekwentnie powyżej średniej dla UE-28, a wyjście Zjednoczonego Królestwa z UE doprowadziło

w tym roku do niewielkiego pogorszenia średniej wyników w zakresie innowacyjności w UE. W tegorocznym sprawozdaniu wyniki dotyczące UE za wszystkie lata odnoszą się do obecnej konfiguracji 27 państw członkowskich.

Ze względu na potrzebę dodatkowej analizy kontekstu, aby lepiej zrozumieć różnice dotyczące wskaźników innowacji stosowanych w głównych ramach pomiaru,

w profilach krajowych w edycji za rok 2017 wprowadzono zbiór wskaźników kontekstowych, które zostały zmienione w 2018 r. W tegorocznym sprawozdaniu do wskaźników kontekstowych zastosowanych w ubiegłym roku nie wprowadzono żadnych zmian.